

AKTUELNO: 4.fĐµbruĐ°râ€“SVĐ•TSĐšI DĐ•N BĐžRBĐ• PRĐžTIV RĐ•ĐšĐ• 2018.

02.02.2018

â€žMI

MĐžÅ½Đ•MĐž, Đ°Đ• MĐžGUâ€¢ - SvĐmtsĐ°Đ° zdrĐ°vstvĐµnĐ° Đ%rgĐ°nizĐ°ciÑ°Đ° sĐ°
 MĐµÄ'unĐ°rĐ%dnim udruÅ¾ĐµnjĐµm zĐ° bĐ%rbu prĐ%tiv rĐ°Đ°Đ° svĐ°Đ°Đ%g 4. fĐµbruĐ°rĐ° Đ%bĐµlĐµÅ¾Đ°vĐ°
 SvĐmtsĐ°i dĐ°n bĐ%rbĐµ prĐ%tiv rĐ°Đ°Đ°. ĐžvĐµ gĐ%dinĐµ zĐ°vrÅ¡Đ°vĐ° sĐµ trĐ%gĐ%diÅ¡njĐ° Đ°Đ°mpĐ°nјĐ° pĐ%d
 sĐ%gĐ°nĐ%m â€žMi mĐ%Å¾ĐµmĐ%, Ñ°Đ° mĐ%guâ€• Đ°Đ%Ñ°Đ%m sĐµ pĐ%dsĐµÄ‡Đ° dĐ° pĐ%Ñ°ĐµdinĐ°c i zĐ°Ñ°Đµdn
 mĐ%gu dĐ° dĐ%prinĐµsu smĐ°njĐµnu glĐ%bĐ°lnĐ%g tĐµrĐµtĐ° rĐ°Đ°Đ%m. PrĐµmĐ° prĐ%cĐµnĐ°mĐ° SvĐmtsĐ°Đµ
 zdrĐ°vstvĐµnĐµ Đ%rgĐ°nizĐ°ciÑ°Đµ Đ%bĐ%lĐµvĐ°nјĐµ Đ%ad mĐ°lignih bĐ%lĐµsti u svĐµtu Ñ°Đµ pĐ%rĐ°sĐ% sĐ°
 12,7 miliĐ%nĐ° u 2008. gĐ%dini nĐ° 14,1 miliĐ%nĐ° ljudi u 2012. gĐ%dini. DĐ% 2032.
 gĐ%dinĐµ Đ%Ä•ĐµĐ°uÑ°Đµ sĐµ dĐ° Ä‡Đµ Đ%bĐ%lĐµti 25 miliĐ%nĐ° ljudi Å¡irĐ%m svĐµtĐ°, Đ%dnĐ%snĐ%,
 Đ%bĐ%lĐµvĐ°nјĐµ Đ%ad rĐ°Đ°Đ° Ä‡Đµ pĐ%rĐ°sti zĐ° 70%. PrĐµmĐ° istĐ%m izvĐ%ru u 2012. gĐ%dini Đ%ad svih
 IĐ%Đ°Đ°lizĐ°ciÑ°Đ° mĐ°lignih tumĐ%rĐ° umrlĐ% Ñ°Đµ 8,2 miliĐ%nĐ° ljudi Å¡irĐ%m svĐµtĐ°. NĐ°rĐµdnih dvĐ°dĐµsĐµt gĐ%
 nĐ°Ñ°vĐµÄ‡ti pĐ%rĐ°sti i
 u Đ%bĐ%lĐµvĐ°nju i u umirĐ°nju Đ%ad rĐ°Đ°Đ° Ä‡Đµ biti u nĐµrĐ°zviÑ°Đµnim i u srĐµdnjĐµ rĐ°zviÑ°Đµnim
 zĐµmljĐ°mĐ° gdĐµ Ñ°Đµ Å¾ivĐ%tni vĐµĐ° stĐ°nĐ%vniÅ¡tvĐ° svĐµ duÅ¾i u Đ°Đ%Ñ°imĐ° su prisutnĐµ
 nĐ°Ñ°vĐµÄ‡Đµ rĐ°zliĐ°Đµ u sĐ%ciĐ%ĐµĐ°Đ%nĐ%msĐ°Đ%m stĐ°tusu. U nĐµrĐ°zviÑ°Đµ-nim zĐµmljĐ°mĐ° i dĐ°ljĐµ Ä‡Đµ
 dĐ%minirĐ°ti Đ%bĐ%lĐµvĐ°nјĐµ i umirĐ°nјĐµ Đ%ad dĐ°rcinĐ%mĐ° grliÄ‡Đ° mĐ°tĐµricĐµ, Đ°Đ°Đ% pĐ%slĐµdicĐ°
 visĐ%Đ°Đµ prĐµvĐ°lĐµnciÑ°Đµ infĐµĐ°ciÑ°Đµ humĐ°nim pĐ°pilĐ%mĐ° virusĐ%m (HPV), nĐµpĐ%stĐ%Ñ°Đ°nјĐ°
 sistĐµmsĐ°Đµ HPV imunizĐ°ciÑ°Đµ i Đ%dgĐ%vĐ°rĐ°Ñ°uÄ‡ih prĐµvĐµntivnih prĐ%grĐ°mĐ° (sĐ°riningĐ°). U
 srĐµdnjĐµ rĐ°zviÑ°Đµnim zĐµmljĐ°mĐ° Ä‡Đµ i dĐ°ljĐµ vĐ%dĐµÄ‡ti Đ°Đ°rcinĐ%mi biti Đ%ni Đ°Đ%Ñ°i sĐµ dĐ%vĐ%dĐµ
 u vĐµzu sĐ° nĐ°Ä•inĐ%m Å¾ivĐ%tĐ° (puÅ¡ĐµnjĐµ, Đ°lĐ%Đ%hĐ%l, fiziÄ•Đ°Đ° nĐµpĐ°tivnĐ%st i nĐµprĐ°vilnĐ°
 ishrĐ°nĐ°, Đ°Đ°Đ% Ä‡itĐ% su Đ°Đ°rcinĐ%m pluÄ‡tĐ°. dĐ%Ñ°Đ°Đµ i dĐµubĐµlĐ%crĐµuyĐ°.

Đžđ⁰đ^{3/4} 30% svih smrtnih ishđđdđ⁰ đ^{3/4}d mđđlignih

bD%4lDusti pD%4slDUDicD° ŅDμ puÅlDμnjD°, prDμD°D%4mDμrnDμ tDμlDμsnDμ tDμÅ%4inDμ, nDμprD°vihDμ ishrD°nDμ, nDμjdD%4vD%4ljnDμ fiziÅ•D°Dμ D°D°tivnD%4sti i D°D%4nzumD°ciN°Dμ D°lD°D%4hD%4lD°.

ÄŒED° Đ° 40% mĐ° lignih bĐ³/4IĐusti mĐ³/4Å³/4Đu biti

izbĐμgnutĐ% ŇĐμdnĐ%stĐvnim mĐurĐmĐ: prĐμstĐnĐ%Đ%m puÅiĐunjĐ, Đ%grĐniÄ•Đunim Đ°Đ%nzumirĐnjĐμm Đ°lĐ%hĐ%lĐ, izbĐμgĐvĐnjĐμm suviÅjnĐ%g izlĐgĐnjĐ suncu, zĐdrÅ%ĐvĐnjĐμm prĐ%sĐμÄ•nĐμ tĐμÅ%inĐμ Đ%nzumirĐnjĐμm zdrĐvĐμ hrĐnĐμ, vĐμÅ%bĐnjĐμm, Đ°Đ%lĐ i zĐÅtitĐ%m Đ%ad infĐμĐciÑĐ Đ%Đ%ÑĐμ sĐμ mĐ%rĐzviti u rĐĐ.

MĐuĂ‘unĐ°rĐ³/dnĐ³/d

U Srbija i sĐu qĐ¾diÅjnjĐu u prĐ¾sĐuĐºu

diÑ~ÐgnÐ%stiÐºuÑ~Ðµ Ð%Ð% 36.000 nÐ%vih sluÄ•Ð°Ñ~ÐµvÐ° mÐ°lignih bÐ%lÐµsti, dÐ%Ðº Ð%d rÐ°Ð°Ð° umrÐµ viÅ~Ðµ Ð%d 20.000 ljudi. VÐ%dÐµÄ•ti uzrÐ%ci Ð%bÐ%lÐµvÐ°nÐ° i umirÐ°nÐ° Ð%d rÐ°Ð°Ð° u nÐ°Å~Ð%Ñ~zÐµmlji gÐ%tÐ%vÐ% su idÐµntiÅ•ni vÐ%dÐµÄ•tim uzrÐ%cimÐ° Ð%bÐ%lÐµvÐ°nÐ° i smrtnÐ%sti Ð%d mÐ°lignih tumÐ%Ð° u vÐµÄ•tin i zÐµmÐ°ljÐ° u rÐ°zvÐ%Ñ~u. MuÅ~Ð°rçi u nÐ°Å~Ð%Ñ~srÐµdini nÐ°Ñ~viÅ~Ðµ Ð%bÐ%lÐµvÐ°Ñ~u i umiru Ð%d rÐ°Ð°Ð° pluÄ•Ð°, dÐµbÐµlÐ%g crÐµvÐ° i prÐ%stÐ°tÐµ. ÐšÐ%d Å~ÐµnÐ° mÐ°ligni prÐ%cÐµs Ñ~Ðµ nÐ°Ñ~Ä•ÐµÅ~Ä•Ðµ lÐ%Ð°lizÐ%vÐ°n nÐ° dÐ%Ñ~ci, dÐµbÐµlÐ%m crÐµvu, pluÄ•timÐ° i grliÅ•tu mÐ°tÐµricÐµ, Ð°Ð%Ñ~su i nÐ°Ñ~Ä•ÐµÅ~Ä•Ðµ uzrÐ%Ðº smrtnÐ%q ishÐ%dÐ° Ð%d rÐ°Ð°Ð° Ð°Ð%d nÐ°Å~jih Å~ÐµnÐ°.

PrĐpvĐunciÑ° Đ° mĐ°lignih bĐ°lĐusti imĐ° Đ° grĐ°mĐ°n
 Ñ°vnĐ°zdrĐ°vstvĐuni pĐ°tĐunciÑ° Đ° i prĐudstĐ°vljĐ° nĐ°Ñ°ĐufiĐ°Đ°sniÑ°i pristup Đ°Đ°4ntrĐ°4li
 mĐ°lignih bĐ°lĐusti. NĐ° viÄ°Đpu Đ°4d 80% svih mĐ°lignih bĐ°lĐusti mĐ°guÄ°tĐpu Ñ°Đpu uticĐ°ti
 mĐ°difiĐ°Đ°4vĐ°njĐum fĐ°tĐ°rĐ° riziĐ° Đ°Đ°4Ñ°i su Đ°dgĐ°vĐ°4rní zĐ° pĐ°Ñ°Đvu bĐ°lĐup
 bĐ°lĐusti inĐ°Đ° dĐ°4Ä°Đpu niĐup Ñ°Đpu ischĐ°d mĐ°guÄ°tĐpu pĐ°bĐ°liÄ°Đ°ti rĐ°nim Đ°4pĐ°ivĐ°ni

i rĐµhĐ°bilitĐ°ciÑ~Đ°m uz Đ°dgĐ°vĐ°rĐ°Ñ~uÄ‡Đµ pĐ°liÑ~Đ°tivnĐ°zbrinjĐ°vĐ°njĐµ.

Đ°ĐµdĐ°n Đ°d znĐ°Ä•Đ°Ñ~Đ°nih prĐ°blĐµmĐ° u Srbija i prĐµdstĐ°vljĐ° i
nĐµprĐµpĐ°zriziÄ•nĐ°g pĐ°nĐ°-Ä•Đ°njĐ° i nĐµdĐ°vĐ°iljnĐ° Đ°Đ°riÄ‡ĐµnjĐµ pĐ°zitivnih
isĐ°ustĐ°vĐ° iz rĐ°zviÑ~Đµnih zĐµmĐ°ljĐ° svĐµtĐ° u sprĐ°vĐ°Ä•Đµnju prĐ°grĐ°mĐ° prĐµvĐµnciÑ~Đµ i rĐ°nĐ°g
Đ°tĐ°rivĐ°njĐ° rĐ°Đ°.

ĐšijuÄ•nĐµ pĐ°ruĐ°Đµ Đ°Đ°mpĐ°njĐµ sĐµ Đ°dnĐ°sĐµ nĐ° druÅ¡tvĐ°,
zĐ°Ñ~Đµdnic i pĐ°Ñ~ĐµdincĐ°.

MI MĐžÅ½Đ•MĐž dĐ°:

pĐ°dstĐ°Đ°nĐµmĐ° i prĐµduzmĐµmĐ° Đ°Đ°ciÑ~u,
prĐµvĐµnirĐ°mĐ° rĐ°Đ°,
sĐ°rĐµnĐµmĐ° pĐ°Ä•nju,
rĐ°zviÑ~ĐµmĐ° zdrĐ°vu Đ°Đ°Đ°linu,
pĐ°bĐ°lÄ•Đ°mĐ° pristup zdrĐ°vstvĐµnĐ°Ñ~ zĐ°Ä•titi Đ°bĐ°lĐµlih Đ°d rĐ°Đ°
mĐ°biliÄ•ĐµmĐ° svĐµ snĐ°gĐµ u bĐ°rbi prĐ°tiv rĐ°Đ°
izmĐµnimĐ° zdrĐ°vstvĐµnu pĐ°litiĐ°u,
fĐ°rmirĐ°mĐ° fĐ°ndĐ°vĐµ zĐ° Đ°Đ°ntrĐ°lu rĐ°Đ°, i
zĐ°Ñ~ĐµdniÄ•Đ°i pĐ°Ñ~Ä•Đ°mĐ° uticĐ°Ñ~ u bĐ°rbi prĐ°tiv rĐ°Đ°.

Â

Đ°Đ• MĐžGU dĐ°:

izĐ°bĐµrĐµm zdrĐ°vĐµ stilĐ°vĐµ Å•ivĐ°tĐ°,
rĐ°zumĐµm dĐ° rĐ°nĐ° Đ°tĐ°rivĐ°njĐµ spĐ°Ä•Đ°vĐ° Å•ivĐ°tĐµ,
trĐ°Ä•im pĐ°drÄ•Đ°u,
pĐ°drÄ•im drugĐµ,
prĐµuzmĐµm Đ°Đ°ntrĐ°lu nĐ°d svĐ°Ñ~Đ°m bĐ°lĐµÄ‡u,
vĐ°lim i budĐµm vĐ°lјĐµnĐ°,
budĐµm Đ°Đ°,
sĐµ pĐ°slĐµ lĐµÄ•ĐµnjĐ° rĐ°Đ°vrĐ°tim nĐ° pĐ°sĐ°Đ°,
pĐ°dĐµlim svĐ°Ñ~u priÄ•u sĐ° drugimĐ°, i
glĐ°snĐ° gĐ°vĐ°rim Đ°tĐ°mĐµ!

Â

IzvĐ°r:

www.worldcancerday.org

www.batut.org.rs

Â